

DE GROENTENWINKEL EN DE COMPUTERZAAK

De studenten zitten op dit ogenblik volop in de examens. Ze verdiepen zich in wetenschappelijke theorieën, in technologische hoogstandjes, in wiskundige formules, en meer en meer ook in algoritmen van de digitale wereld. Een wereld op zich, die mijlen ver af staat van wat wij elke zondag in de kerk komen doen.

En dat heeft zijn gevolgen voor de mentaliteit waarin vele mensen leven, ook als ze al veel verder in het volwassen leven staan. Wie af en toe een internetforum bezoekt waar over levensbeschouwelijke onderwerpen wordt gediscussieerd, stelt vast hoe heftig er nog gedebatteerd wordt over het vermeende conflict tussen wetenschap en geloof. Je staat er soms versteld van hoe dat (valse) conflict voor velen een onoverkomelijke hindernis vormt om tot geloof te komen.

Bewijs het maar?

'Geef mij één goed argument dat bewijst dat er een god bestaat', zo vroeg een goede kennis mij onlangs op een feestje. En op mijn wedervraag welk soort argumenten voor hem dan wel waardevol zijn, antwoordde hij: een empirische vaststelling, een logische redenering, een statistische waarschijnlijkheidsanalyse of een bewijs vanuit het absurde. Allemaal argumenten uit de wetenschappelijke methode. Ik kon hem toen alleen maar antwoorden dat het geen zin heeft om de regels van het basketbal te volgen in een voetbalmatch. Want dat is het eigenlijk wat hij vroeg. En evenmin moet je bij de groenteboer zijn als je een TV of een computer wil kopen. De wetenschap zoekt naar een antwoord op de "*hoe?*"-vragen, terwijl het geloof betrekking heeft op de vragen naar de *diepere zin van alles*. Om Blaise Pascal te citeren : *le coeur a des raisons que la raison ne connaît point*.

Een voorbeeld om dit uit te leggen

Een klassieke steen des aanstoets voor vele mensen, ook vandaag nog, is het vermeende conflict tussen het scheppingsverhaal en de wetenschappelijke evolutieleer. Meer populair geformuleerd: zijn we nu door God geschapen of zijn wij gewoon een geëvolueerde apensoort?

Het antwoord is eigenlijk simpel : *het ene spreekt het andere niet tegen*. Het kan perfect waar zijn dat wij als mensen een gemeenschappelijke stamvader hebben met de apen. Of dat juist is, moeten de wetenschappers onder elkaar uitvechten. Daar heeft het geloof niets over te vertellen. Het scheppingsverhaal is iets compleet anders. Dit verhaal is eigenlijk een ontroerend mooi primitief gedicht in zeven strofen. En elke strofe eindigt met de zinsnede *'en God zag dat het goed was'*. Het is een lied van verwondering en dank dat alles er is, dat wij er mogen zijn. Het scheppingsverhaal bezingt dat het leven goed is. Dat wij uitdrukkelijk gewild zijn. Dat wij ook vandaag gedragen en liefgehad worden door iemand die altijd met ons zal zijn. Dat wij niet gedoemd zijn tot zinloosheid. Om het in het Hebreeuws te zeggen: de *tohu wa bohu* heeft ons niet in haar macht. Dàt is de diepere betekenis van het scheppingsverhaal. Zeg nu zelf : waar schuilt dan het conflict met de evolutieleer? Ik zie het in de verste verte niet.

Geschiedenis van een overbodig conflict

Heeft de Kerk in het verleden dan niet geblunderd door wetenschappers te veroordelen omdat zij tegenspraken wat er in de bijbel staat? Vanuit wat we nu vandaag de dag weten is dat het geval. Denk maar aan Copernicus en Galilei, aan Sigmund Freud of Charles Darwin. De Kerk is, objectief gezien, in alle geval haar boekje te buiten gegaan. De moeilijke verhouding tussen geloof en wetenschap heeft zeer diepe wortels in de geschiedenis. Het zou ons veel te ver voeren om daarover in dit artikel uit te wijden. Eigenlijk komt het hierop neer dat in de loop van de eeuwen het geloof is verstrengeld geraakt met een Griekse verklarende filosofie, en dat heeft de Kerk heel veel parten gespeeld. Onder invloed van dat Griekse denken heeft ze in het verleden de Bijbelse verhalen als objectieve geschiedschrijving behandeld. En dat is verkeerd. Nog altijd is de Kerk zich van dat Griekse denken aan het losmaken. Steeds meer ontdekken we hoe we de bijbel een Joods geschrift is, dat wij met Joodse ogen moeten lezen. Dat we hem moeten *'lezen vanuit het hart'*.

Boeiend en onmisbaar, allebei.

Bij gelegenheid komen we nog wel eens op die historische achtergronden terug. Belangrijkste is hier dat er geen conflict is tussen geloof en wetenschap, Tenminste niet als ze op hun eigen domein blijven. Een groentewinkel is geen computerzaak. En omgekeerd ook niet. Zijn wetenschappelijke ontdekkingen

dan niet adembenemend? Ja zeker. En ook gelovigen kunnen en mogen zich daar voor honderd procent aan geven. Meer nog: ze mogen op dat terrein niet afwezig zijn. Maar anderzijds zou ik het geloof ook niet willen missen. Het is het grootste geschenk dat ik van huize uit heb meegekregen. Dit laatste heb ik ook gezegd op dat feestje, waarover ik het daarstraks had. En toen werd het even stil.

Frans Van Looveren